

MATEMATIK
A-NIVEAU

Onsdag den 12. august 2009

Kl. 09.00 – 14.00

STX092-MAA

Opgavesættet er delt i to dele.

Delprøven uden hjælpemidler består af opgave 1-5 med i alt 5 spørgsmål.
Delprøven med hjælpemidler består af opgave 6-17 med i alt 19 spørgsmål.

De 24 spørgsmål indgår med lige vægt i bedømmelsen.

Bedømmelsen af det skriftlige eksamenssæt

”I bedømmelsen af besvarelsen af de enkelte spørgsmål og i helhedsindtrykket vil der blive lagt vægt på, om eksaminandens tankegang fremgår klart, herunder om der i opgavebesvarelsen er:

- en forbindende tekst fra start til slut, der giver en klar præsentation af hvad den enkelte opgave og de enkelte delspørgsmål går ud på
- en hensigtsmæssig opstilling af besvarelsen i overensstemmelse med god matematisk skik
- en dokumentation ved et passende antal mellemregninger
- en redegørelse for den anvendte fremgangsmåde, herunder den eventuelle brug af de forskellige faciliteter, som et værktøjsprogram tilbyder
- en brug af figurer og illustrationer
- en tydelig sammenhæng mellem tekst og figurer
- en redegørelse for den matematiske notation, der indføres og anvendes, og som ikke kan henføres til standardviden
- en afrunding af de forskellige spørgsmål med præcise konklusioner, præsenteret i et klart sprog og med brug af almindelig matematisk notation.”

(Undervisningsvejledningen til Matematik, Stx)

Delprøven uden hjælpemidler

Kl. 09.00 – 10.00

Opgave 1 En ret linje l går gennem punkterne $P(1, -6)$ og $Q(-2, 3)$.

Bestem en ligning for l , og bestem koordinatsættet til hvert af linjens skæringspunkter med akserne.

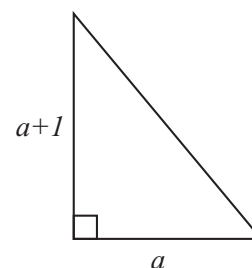
Opgave 2 En kugle er givet ved ligningen

$$x^2 + 6x + y^2 - 14y + z^2 + 2z + 23 = 0.$$

Bestem koordinatsættet til kuglens centrum og kuglens radius.

Opgave 3 På figuren ses en retvinklet trekant med kateterne a og $a+1$.

Bestem for $a = 3$ længden af hypotenusen, og bestem a , når længden af hypotenusen er $\sqrt{13}$.

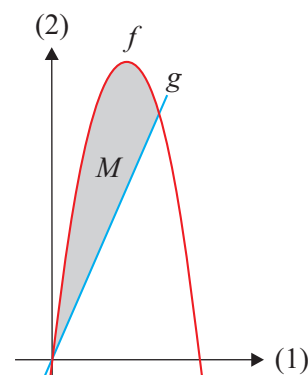
Opgave 4 To funktioner f og g er givet ved

$$f(x) = -4x^2 + 20x$$

$$g(x) = 8x.$$

Graferne for de to funktioner afgrænser et område M , der har et areal (se figuren).

Bestem førstekoordinaten til hvert af skæringspunkterne mellem graferne for f og g , og bestem arealet af området M .

Opgave 5 Undersøg, om $f(x) = e^{4x} - 2x^2 - x - \frac{1}{4}$ er en løsning til differentialligningen

$$\frac{dy}{dx} = 4y + 8x^2.$$

Besvarelsen afleveres kl. 10.00

Delprøven med hjælpemidler

Kl. 09.00 - 14.00

Opgave 6 I et koordinatsystem er to vektorer \vec{a} og \vec{b} bestemt ved

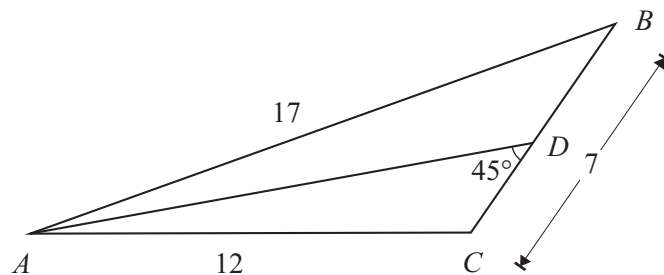
$$\vec{a} = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \end{pmatrix} \text{ og } \vec{b} = \begin{pmatrix} -3 \\ 2 \end{pmatrix}.$$

- Bestem vinklen mellem \vec{a} og \vec{b} .
- Bestem arealet af parallelogrammet udspændt af \vec{a} og \vec{b} .
- Bestem projektionen af \vec{b} på \vec{a} .

Opgave 7 I trekant ABC er $a = 7$, $b = 12$ og $c = 17$.

- Bestem $\angle C$.

Punktet D ligger på BC , så vinkel D i trekant ADC er 45° (se figuren).

- Bestem $|AD|$.

Opgave 8 Af tabellen fremgår, hvor mange børn der efter 1997 er blevet behandlet for ADHD, dvs. forstyrrelse af opmærksomhed, aktivitet og impulsivitet.

År	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Antal	511	697	954	1305	1525	1921	2490	3284	4452	5804	7180

Det antages, at tabellens data kan beskrives ved en funktion af typen

$$N(t) = N_0 \cdot a^t,$$

hvor $N(t)$ er antallet af børn i behandling for ADHD til tiden t (målt i år efter 1997).

- Benyt tabellens data til at bestemme tallene N_0 og a .
- Gør rede for, hvad tallet a fortæller om udviklingen i antallet af børn i behandling for ADHD, og benyt den fundne forskrift til at bestemme det forventede antal børn i behandling for ADHD i 2010.

Kilde: "Medicinalindustrien har brug for diagnoser som ADHD" i Asterisk nr. 42, sep-okt 2008, DPU.

Opgave 9 I en operaforening er aldersfordelingen som vist i tabellen.

Alder (år)	60	61	62	63	64
Antal	2	8	4	10	3

a) Tegn et boksplot, og beregn middelværdien.

Opgave 10 I en model antages det, at en populations vækst kan beskrives ved differentiaalligningen

$$N' = 4 \cdot 10^{-6} \cdot N \cdot (K - N),$$

hvor N er antallet af individer til tiden t (målt i år). Endvidere antages det, at $N(0) = 10000$ og $N'(0) = 2000$.

- a) Bestem K .
- b) Bestem væksthastigheden, når antallet af individer i populationen er 35000.

Opgave 11 Sammenhængen mellem antal fuglearter og størrelsen af den sø, de lever ved, kan beskrives ved funktionen

$$f(x) = b \cdot x^{0,25}, \quad 1000 \leq x \leq 64000,$$

hvor $f(x)$ er antallet af fuglearter ved søen, og x er søens overfladeareal (målt i m^2).

- a) Bestem tallet b , når det oplyses, at der er 3 fuglearter ved en sø med overfladeareal 1650 m^2 , og bestem overfladearealet af en sø med 6 fuglearter.

Om to søer S_1 og S_2 gælder, at $x_2 = 10 \cdot x_1$, hvor x_1 er overfladearealet af S_1 , og x_2 er overfladearealet af S_2 . Endvidere gælder, at $f(x_2) = k \cdot f(x_1)$.

- b) Bestem k , og beskriv, hvad dette tal fortæller om antallet af fuglearter ved de to søer.

Kilde: Kaj Sand-Jensen: Søer – en beskyttet naturtype, Gads Forlag, ISBN 87-12-03709-5.

Opgave 12 En funktion $f(x)$ er givet ved

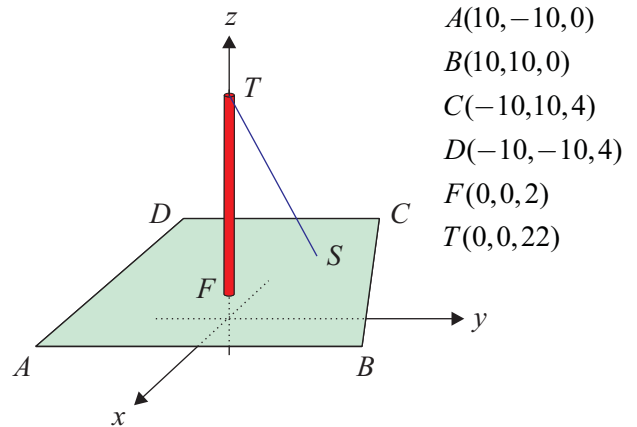
$$f(x) = e^{-x^2+2x+1}.$$

- a) Gør rede for, at $f(x)$ har et maksimum.

Opgave 13

På figuren ses et koordinatsystem, hvori der er indtegnet et rektangulært skråplan $ABCD$ og en lodret mast FT . Masten er forankret i skråplanet med 4 wirer. En af disse wirer er fastgjort i punktet S , og er parallel med vektoren

$$\vec{r} = \begin{pmatrix} -5 \\ 5 \\ -19 \end{pmatrix}.$$

- Bestem en parameterfremstilling for linjen gennem T og S , og bestem en ligning for den plan, som skråplanet ligger i.
- Bestem koordinatsættet til S , og bestem længden af wiren TS .

Opgave 14

Om en funktion F gælder, at $F(x)$ er stamfunktion til

$$f(x) = -x^3 + 3x.$$

Linjen t med ligningen $y = -2x + 8$ er tangent til grafen for F , og det oplyses, at røringsspunktet for t har negativ førstekoordinat.

- Bestem en forskrift for F .

Opgave 15

På figuren ses grafen for funktionen

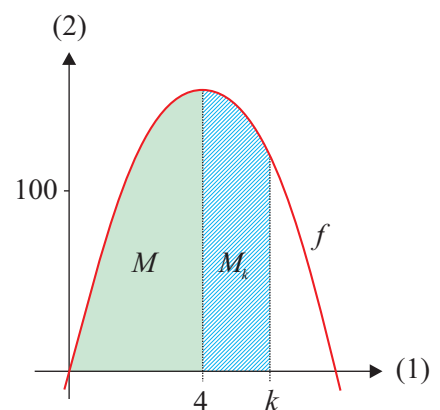
$$f(x) = 80x - 10x^2$$

samt to punktmængder M og M_k .

Punktmængden M er afgrænset af grafen for f , koordinatsystemets førsteakse samt linjen med ligningen $x = 4$.

Punktmængden M_k er afgrænset af grafen for f , koordinatsystemets førsteakse samt linjerne med ligningerne $x = 4$ og $x = k$, hvor $k > 4$.

Når punktmængderne M og M_k drejes 360° om førsteaksen, fremkommer to omdrejningslegemer med rumfang V og V_k .

- Bestem V , og bestem k , så $V_k = \frac{1}{2}V$.

Opgave 16 Ved en bestemt sygdom tilføres en patient medicin intravenøst over en femtimers periode. Medicinen tilføres kontinuerligt med en bestemt mængde p (målt i μg) pr. time. Den mængde medicin M (målt i μg), som til tidspunktet t (målt i timer) er i patientens blodbaner, opfylder differentialligningen

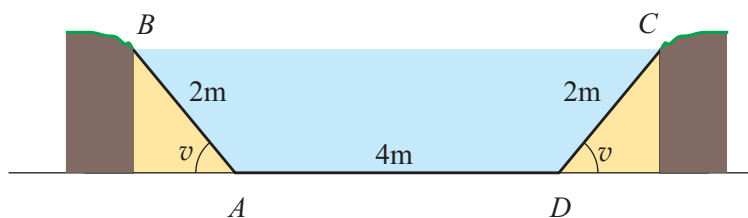
$$\frac{dM}{dt} = p - 0,03M,$$

hvor $M(0) = 0$.

For at kurere sygdommen skal patienten efter 3 timer have $100 \mu\text{g}$ af medicinen i blodbanerne.

a) Bestem en forskrift for M som funktion af t udtrykt ved p , og bestem mængden p .

Opgave 17 Figuren viser et lodret snit $ABCD$ gennem en kanal, hvis tværsnit har form som et trapez.

Arealet af kanalens tværsnit er en funktion T af vinklen v , hvor v måles i radianer og $0 < v \leq \frac{\pi}{2}$.

a) Gør rede for, at

$$T(v) = 8 \sin v + 4 \sin v \cos v,$$

og bestem v , så arealet af kanalens tværsnit bliver størst mulig.

